

HET OFFER VAN BAOBAB

Kate Kriske
Van Halewyck
(door Edit Meijer)

OVER DE MAKER

Achter het pseudoniem Kate Kriske verschuilt zich het schrijversduo **Kathleen Stas** en **Kris Geluykens**. Ze komen allebei uit België en zijn vrienden van elkaar. Kathleen Stas is taalkundige en vertaler-tolk. *Het offer van de baobab* is haar eerste boek. Kris Geluykens is zelfstandig grafisch ontwerper. Hij heeft al een boek voor kleuters en een informatief boek voor volwassenen geschreven. *Het offer van de baobab* is zijn eerste boek voor jongeren.

Een schrijversduo dat een boek schrijft: hoe stellen juryleden zich dat proces voor? Kate Kriske geeft uitleg:

“Wat betreft de auteursnaam hebben we bewust voor één naam gekozen. We vonden dat sterker uitkomen en de mix van onze beide voornamen zorgde voor een gemakkelijk in de mond liggend en internationaal klinkend resultaat.”

“We zijn inderdaad een schrijversduo en onze samenwerking kan het beste omschreven worden als een constructief pingpongspel, waarbij we samen de verhaallijnen en personages bedenken en laten ontwikkelen, en we elk een aantal scènes uitschrijven. Kris schrijft dan het geheel helemaal uit, waarna Kathleen die teksten dan weer bijschaaft om zo tot een resultaat te komen waar we allebei achter kunnen staan.”

1. VERHAAL

Titel en cover

Kris Geluykens heeft de **cover** zelf ontworpen. Wat we allemaal op de cover te zien krijgen is door de schrijvers bewust gekozen met het doel om de (toekomstige) lezer te prikkelen en nieuwsgierig te maken.

- Vinden de juryleden de cover goed bij het verhaal passen? Wie zijn op de cover afgebeeld? Naar welke personages wordt er verwezen? Victoria, Aaron (parachute), Marcus (vingerafdruk), het PAC-team (graffitimuur). Welke plaatsen herkennen de juryleden op de cover? Dubai met palmbomen en de Burj Khalifa, op de achterkant de energiecentrale in Londen, op de binnenflap van het boek is de skyline van Londen te zien
- Hadden de juryleden eerder andere beelden op de cover geplaatst?
- In het verhaal komen enkele grafische elementen voor. Welke? (logo van Cliff Coleman, de baobab, Nemesis, de tatoeage met het Keltische kruis,...) Hoe zou het logo van de SPAT en van de PAC eruit kunnen zien? Kunnen de juryleden deze logo's zelf tekenen/ontwerpen?
- *Het offer van de baobab* is het eerste deel van de reeks *Vic Falls Missions*. Het tweede deel van de reeks is ondertussen al verschenen. Bekijk de cover van *De Keizersillusie* (zie bijlage). Wat zijn de overeenkomsten? Hoe kunnen de juryleden zien dat het over dezelfde reeks gaat? Welke personages vinden ze terug op de cover? Zouden ze het vervolg willen lezen?
- Verklaar de **titel** van het boek. Wie is de baobab? Waarom kiest Cliff voor deze naam? (herinneringen aan zijn jeugd) Hoe offert hij zich op? Waarom? Krijgen we een antwoord op al deze vragen?

Genre: een spionageroman

Het offer van de baobab is een spannend, wervelend boek met alle elementen van de klassieke spionageroman.

- Wat zijn deze elementen? (geheime missie, helden met bijzondere gaven, een team van verschillende persoonlijkheden, veel verschillende locaties wereldwijd, technische gadgets, de strijd tussen de goeden en de schurken, machtsstrijd om politieke en economische belangen, spannende scenes, romantiek en jaloezie, cliffhangers, ...) Geef concrete voorbeelden.
- Kennen de juryleden andere spionageromans of films? Vonden ze in het boek herkenbare personages of situaties? Er wordt in het boek zelf ook naar bekende helden/boeken/films verwezen. Naar welke? (Alex Rider, James Bond, de Hunger Games)
- Zijn er ook verschillen met de klassieke spionageroman? Waren er elementen die de jongeren verrasten? (het hoofdpersonage is een meisje met een beperking)

Jongeren met beperkingen: een ongewoon uitgangspunt

“Mijn liefde voor jongerenspionagereeksen en het inzicht dat mensen met een beperking ongelofelijke zaken weten te realiseren zonder dat mensen zonder beperking dit opmerken, zorgden op een of andere manier voor een Eureka-moment. Waarom niet zelf met een reeks starten waar het spionnenteam uit een mix van jongeren met en zonder beperking zou bestaan? Een reeks waarbij de leden met een beperking – juist door hun bijzondere eigenschappen – dingen zouden kunnen realiseren waar iemand anders nooit in zou slagen. En door het schrijven van een spannende reeks, zouden we het beeld dat veel mensen van jongeren met een beperking hebben misschien een stukje kunnen veranderen.” (Kris Geluykens)

Bekijk [deze film](#) als illustratie voor dit citaat van de schrijvers. De film was gemaakt voor de Paralympische Spelen in Rio in 2016.

- Wat vinden de juryleden van het idee van het PAC, een school waar jongeren met en zonder beperking samenwerken? Zouden ze graag naar zo'n school gaan?
- Welke personages hebben een beperking? Hoe gaan ze ermee om?
- Discussieer over het woord “beperking”. In hoeverre kunnen we over een “beperking” spreken? Vanwege hun “beperking” ontwikkelen de personages speciale eigenschappen die hen bijzonder en voor het team onmisbaar maken. Geef voorbeelden. (het scherpe gehoor van Li-Jang, de snelheid en flexibiliteit van Victoria, het concentratievermogen van Carl, het doorzettingsvermogen van Giant George,...)
- Hoe reageert Marcus als hij hoort dat hij naar het PAC wordt gestuurd? Heeft hij vooroordelen? “Hier zat hij dan, klaar voor zes maanden strafdorp bij een stelletje kreupelen en debielen” (p.52) Hoe en wanneer verandert zijn mening over het PAC?
- Marcus heeft in het begin moeite met het accepteren van zijn klasgenoten met beperkingen. Is zijn beschrijving van zijn gevoelens herkenbaar voor de juryleden?
 - o “...ik ben altijd bang dat ik de hele tijd ga zitten staren naar een ontbrekende arm of een kunstbeen of...tja, dat voelt nu eenmaal anders dan praten met gewone mensen, zoals jij.” (p.62)
 - o Welke gebeurtenis doet Marcus zijn ongemak vergeten en hun klasgenoten als “normale” mensen aanvaarden? (bij de zwemwedstrijd ziet hij voor de eerste keer dat Victoria kunstbenen heeft)
- “What you see, is not always what you get” (p.65): verklaar deze zin.
- Hoe zorgen de auteurs ervoor dat de lezer ook geconfronteerd wordt met zijn ongemakken als het over mensen met beperkingen gaat? De informatie over de beperkingen van de teamleden wordt niet meteen bij de introductie van deze personages bekend gemaakt. De lezer, net als Marcus, weet in het begin niet dat Victoria een beperking heeft, dat Li-Jang blind is, dat Carl autistisch is. We zien deze personages als “gewone” mensen en onze focus wordt niet op hun beperkingen, maar op hun karakter gevestigd. Vanaf het moment dat de lezer over hun “beperkingen” leert, betekenen deze een meerwaarde en zet het de personages in een positief daglicht.
- Er zijn wel vanaf het begin aanwijzingen voor de beperkingen van de teamleden. Hebben de juryleden deze hints gevonden? (bijv. Li-Jang draagt een donkere bril, Victoria kan niet opstaan na het auto ongeluk, de opmerking van Victoria over Marcus op p.43 “O ja, en hij heeft twee armen en twee benen” ...)

Personages

In het boek komen veel personages voor, het is een internationaal gezelschap. Vonden de juryleden het moeilijk om de namen van de verschillende personages te onthouden en aan hun rollen en locaties te linken?

- Kunnen de juryleden de personages in twee groepen (de helden en de schurken) indelen? Wat zijn de algemene karaktereigenschappen van deze twee groepen?
- Zijn er personages die we niet in deze twee groepen kunnen plaatsen? (Cliff, Kolonel Knox?)
- De jongeren van het SPAT zijn de helden van het verhaal maar ze zijn ook gewone tieners. Beschrijf de leden van het team.
- Wat beweegt de schurken? Wat zijn de motieven van hun misdaden? (rijkdom en politieke macht)
- Wat is het motief van Paul Mather? (wraak) Waarom kiest hij Nemesis als logo? (Nemesis is de godin van de wraak) Wat weten wij niet over zijn motieven? (We weten het niet wat er in het verleden is gebeurd en waarom hij wraak wilt nemen.)
- Waarom kiest Cliff voor de misdaad? (om zijn moeder te kunnen onderhouden)
- Wat weten de juryleden over Harry Dale, de undercover journalist? Wie zou zijn informant kunnen zijn?

Hoofdpersonage(s)

- Wie is het hoofdpersonage van het boek? Is het Victoria of Marcus? Beargumenteer je keuze.
- Waarom wordt Marcus geselecteerd voor het SPAT? Marcus is een freerunner. Laat de juryleden op YouTube filmpjes opzoeken over Daniel Ilabaca en Sebastien Foucan, de freerunner idolen van Marcus.
- Wat is de relatie tussen Marcus en Victoria? Waarom wordt Marcus boos als hij de foto van Victoria op Facebook ziet? (hij is jaloers op de prins)
- Hoe voorspellen de juryleden de toekomst van Marcus en Victoria?

Actualiteit

De gebeurtenissen hebben een hedendaagse setting en de locaties zijn bestaande plaatsen en adressen. Het boek bevat veel feitelijke aanwijzingen over het politieke, maatschappelijke, economische en culturele klimaat van onze tijd.

- Wanneer en waar speelt dit verhaal zich af?
- Welke belangrijke kwesties worden aangehaald? (politieke situatie in Rusland, olie- en wapenhandel, internationale energiebelangen, milieuvraagstukken, vogelgriep, Wikileaks, Hongkong, de situatie na de onafhankelijkheid van Zimbabwe,...)
- De hedendaagse **media** en het nieuws zijn ook alom present in het verhaal. Kunnen de juryleden hier voorbeelden van vinden? (Olympische Spelen in Londen, Jacques Rogge, Usain Bolt, Cirque du Soleil, Adele's nummer: *Rumour Has It*, de film *Hunger Games*, Victoria draagt Converse sneakers,...)
- Het verhaal speelt zich af in een **digitaal** tijdperk waar het verschaffen van **informatie** van levensbelang is. Welke digitale toepassingen en tools gebruiken de personages? (apps, Google glass, Wikipedia, phisingsites en nepmails, drones, bionische toepassingen) **Sociale media** (Facebook, YouTube, Instagram) worden ook als informatiebronnen gebruikt. Welke digitale middelen gebruiken de juryleden? Vinden ze privacy belangrijk? Goede en/of slechte ervaringen met sociale media?

Vertelperspectief en vertelstructuur

Vonden de juryleden het een spannend boek? Welke vertelmethodes gebruiken de auteurs om de spanning op te bouwen? (cliffhangers, flashbacks, parallelle verhaallijnen, open eindes)

- Wie is de verteller? In *Het offer van de baobab* is de alwetende verteller aan het woord. Hij bepaalt welke informatie de lezer te horen krijgt en wanneer. Met het bewust doseren van de informatie zorgen de auteurs voor spanning en nodigen ze de lezer uit om de aanwijzingen als puzzelstukken zelf in elkaar te steken.
- Door middel van cliffhangers breken de schrijvers het verhaal op een cruciaal moment af om een nieuw hoofdstuk te beginnen of een andere verhaallijn uit te werken. Zoek voorbeelden!
- De verschillende verhaallijnen van de diverse locaties en personages worden meestal chronologisch en parallel verteld.

- "What you see is not always what you get." De lezer wordt ook meerdere malen op het verkeerde been gezet, zijn voorstelling van de gebeurtenissen blijkt later onjuist te zijn. Kunnen de juryleden dit met een voorbeeld illustreren? (bijv.: de scene waarbij Cliff op de woestijnvossen schiet terwijl de parachutesprong aan de gang is)
- Open eindes. Het verhaal is nog niet af. Onafgewerkte verhalenlijnen en nieuwe vragen motiveren de lezer om de reeks verder te volgen. Welke vragen zijn niet beantwoord? Welke mysteries zijn niet opgehelderd? (de rol van de moeder van Marcus, het geheim rond Kolonel Knox en Cliff Coleman, wie staat er op de foto van Paul Mather, wie is de vrouw die Victoria in de gaten hield in Dubai,...)

2. VERWERKING

Wie, waar, wat?

Het verhaal heeft een complexe vertelstructuur. Ter verduidelijking van de verschillende verhaallijnen kun je de personages, locaties en gebeurtenissen groeperen.

Verdeel de juryleden in 3 groepen.

Groep 1 moet de naam van elk personage op een apart blad schrijven.

Groep 2 zoekt en schrijft alle locaties op. Eventueel kan je van tevoren afbeeldingen van de locaties opzoeken en afdrukken en aan deze groep vragen om de adressen bij de foto's te noteren.

Groep 3 schrijft de functies, beroepen of rollen van de personages op aparte blaadjes. (bijv. kolonel, Russische oliebaron,...)

Leg alle blaadjes per categorie onder elkaar. Begin met de personages en vraag aan de jongeren om de personages met hun locaties en functies te linken. Wat is het verhaal van het betreffende personage? Bespreek de verschillende verhaallijnen.

Een variatie hierop:

Leg de verschillende locaties ver uit elkaar op de grond. Dit is de plattegrond van het boek. Deel de belangrijkste personages uit en vraag aan de juryleden om met het personage op hun beginpositie te staan. Hoe bewegen ze verder door het verhaal heen? De juryleden verplaatsen zich naar hun volgende locatie en vertellen wat er daar gebeurt,...

Van Victoria State Library tot het Roxy Theater

Vraag aan de juryleden om de verschillende locaties van het verhaal op te zoeken op Google Maps. Via Streetview kunnen ze de verschillende adressen en gebouwen bekijken.

Eventueel kunnen de juryleden hun eigen kaart maken met de locaties, namen en gebeurtenissen van het verhaal. Hiervoor kunnen ze enkele online mapmaker tools. (bijv. [scribble maps](https://www.scribblemaps.com/)) gebruiken.

Privacy en sociale media

De jongeren van het SPAT krijgen de opdracht om zo veel mogelijk informatie over Marcus te verzamelen. Vraag aan de juryleden of ze het zien zitten om over elkaar online informatie te verzamelen. Alle juryleden moeten hier achter staan. Maak goede afspraken met de jongeren voor ze aan deze oefening beginnen!

Wil je dit experiment minder persoonlijk maken? Zoek dan zo veel mogelijk informatie online over de auteurs van het boek.

LEESTIPS

- Alex Rider reeks / Anthony Horowitz (Facet 2000-2012)
- Artemis Fowl / Eoin Colfer, Mireille Vroege (Van Goor 2012)
- Boy Nobody / Allen Zadoff, Margot van Hummel (Clavis 2013)
- De zwarte adem reeks / Erwin Claes (Clavis 2011-2014)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.